

Dat vertrouwde peertje is echt niet meer van deze tijd

Wie alles wil weten van lampen moet sinds jaar en dag naar Eindhoven. Tegenwoordig niet meer naar Philips, maar naar het zolderlaboratorium van Marcel van der Steen, ledprofeet.

Door **Jeroen Trommelen**

Hij woont in Eindhoven, heeft elektrotechniek gestudeerd en vult een groot deel van zijn dag met het testen van lampen. Maar Marcel van der Steen werkt niet bij Philips en heeft ook niets met gloeilampen.

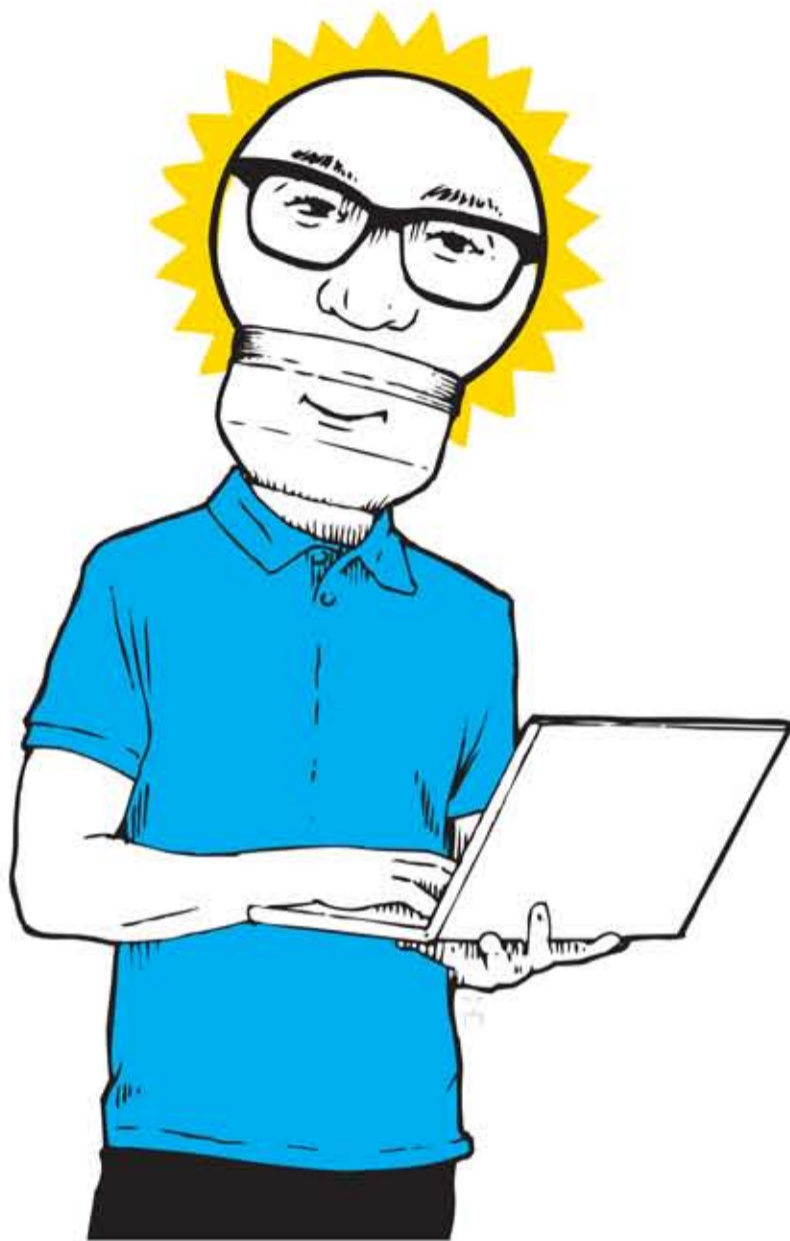
In zijn hele huis is nog maar één traditionele gloeilamp te vinden: in de oven. Dat is de enige plaats waar ledverlichting geen zin heeft. Die superzuinige lampjes kunnen helaas niet tegen de hitte, zegt hij.

Alle andere plekken in zijn rijtjes-huis worden dus verlicht door allerlei soorten ledlampen; het type verlichting dat tot zijn verdriet door veel consumenten nog steeds met argwaan wordt bekeken.

De lichtkleur zou niet goed zijn; de kwaliteit onduidelijk en de lampjes duur. Allemaal onzin, zegt de lampmeetspecialist. En hij zou het moeten weten, want het gros van de nieuwe verlichting is zijn minilaboratorium op zolder al gepasseerd.

Die metingen doet hij voor OlinO, een bedrijfje dat zeven jaar geleden begon om 'iets te doen met testen'. Anders dan bij andere laboratoria worden de resultaten op internet gepubliceerd en toegankelijk gemaakt voor het grote publiek.

Ruim tweeduizend lampen, spotjes en tl-buizen heeft OlinO inmiddels getest op onder meer energiegebruik, kleur en lichtopbrengst. Consumenten die een wetenschappelijk verantwoorde keuze willen maken, kunnen naar de website voor 'eerlijk en onafhankelijk lampenadvies' (www.olino.org/advice).

Illustratie Han Hoogerbrugge

Van alle verlichting is led de duurzaamste, aan die conclusie valt niet te ontkomen

Niemand heeft invloed op die publicaties, verzekert hij. Hoewel sommige bedrijven wel een lamp laten testen zonder de resultaten te publiceren. Dat kost dan een veelvoud van de schappelijke 150 euro die opdrachtgevers betalen als ze akkoord gaan met openbaarmaking. 'Soms gaat het om prototypes, anderen willen alleen stiekem vergelijken.'

Hoe raakt iemand bevlogen van

lichtmetingen? In het geval van Van der Steen begon dat met de mislukte aanschaf van een paar ouderwetse spaarlampen voor zijn woonkamer.

Hij wijst omhoog naar de bewuste drie spotjes. 'Daar zaten aanvankelijk halogeenlampjes - wie heeft ze niet. Om energie te sparen kocht ik ouderwetse spaarlampen die in die fitting pasten. Volgens de specificaties op het doosje voldeden ze aan al mijn wensen en ik was zo stom er meteen negen van te kopen.'

Negentig euro armer duwde hij de lampjes thuis in de fitting. Nog even hoopte hij zijn vrouw te overtuigen dat het geen miskoop was, maar die stelde slechts de vraag wat voor flauwekul hij nu weer in huis had gehaald. 'Terecht natuurlijk. Het licht was koud en de kamer voelde als een werkplaats.' Maar hoe had hij zich zo in de specificaties kunnen vergissen?

De elektrotechnicus bouwde zijn eerste proefopstelling om lichtopbrengst en energiegebruik te meten en bleek een markt te hebben aangeboord in het specificeren van gloei-, spaar- en ledlampen. Vandaag brandt op zijn zolder - een meethol van enkele vierkante meters gehuld in zwarte doeken - een watergekoelde, paarse plantgroeilamp van 680 watt met ledlichtjes.

Led is de duurzaamste verlichting, aan die conclusie is niet te ontkomen. En dat akelige witte licht dan? 'Kijk om je heen', zegt hij wijzend op de woonkamer. 'Zie jij verschil?' Nee, nauwelijks inderdaad. De drie ouderwetse spaarlampjes in het halogeenarmatuur zijn opnieuw vervangen, nu door leds. Niets van te zien.

Consumenten willen vaak 'warmwitte' lampen en die zijn volop te koop. Een tip: de kleur wordt uitgedrukt in kelvin (K) en hoe lager dit getal, hoe warmer de kleur. Lampen van 2.500 K geven zeer warmwit licht; 3.000 K is redelijk warmwit. Een koelwitte tl-buis loopt op tot ruim 6.000 K.

En voor wie met één nieuwe ledlamp een oude gloeilamp van 75 watt of meer wil vervangen: stop met zoeken. 'Zover zijn we nog niet.'